

ПОЛТАВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЕКОНОМІКИ І ТОРГІВЛІ

Навчально-науковий інститут денної освіти

Кафедра товарознавства, біотехнології, експертизи та митної справи

**СИЛАБУС**

навчальної дисципліни

**«Експертиза наркотичних, отруйних та вибухових речовин»**

на 2025-2026 навчальний рік

|                                |                   |
|--------------------------------|-------------------|
| Курс та семестр вивчення       | 3 курс, 1 семестр |
| Освітня програма/спеціалізація |                   |
| Спеціальність                  |                   |
| Галузь знань                   |                   |
| Ступінь вищої освіти           | бакалавр          |

ПІБ НПП, який веде дану дисципліну,  
науковий ступінь і вчене звання,  
посада

**Гнітій Надія Володимирівна**

старший викладач кафедри товарознавства, біотехнології, експертизи та митної справи

|                              |                                                                                                                                |
|------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Контактний телефон           | +38-066-771-20-32                                                                                                              |
| Електронна адреса            | nadyagnitiy@gmail.com                                                                                                          |
| Розклад навчальних занять    | <a href="http://schedule.puet.edu.ua/">http://schedule.puet.edu.ua/</a>                                                        |
| Консультації                 | очна <a href="http://www.tpt.puet.edu.ua/">http://www.tpt.puet.edu.ua/</a><br>он-лайн: електронною поштою, пн-пт з 10.00-17.00 |
| Сторінка дистанційного курсу | <a href="https://el.puet.edu.ua/">https://el.puet.edu.ua/</a>                                                                  |

**Опис навчальної дисципліни**

|                                                   |                                                                                                                                                                                                                                                   |
|---------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>Мета вивчення навчальної дисципліни</b>        | Оволодіння методами аналізу та експертизи наркотичних, отруйно-небезпечних та вибухових речовин.                                                                                                                                                  |
| <b>Тривалість</b>                                 | 5 кредитів ЄКТС/150 годин (лекції 20 год., практичні заняття 40 год., самостійна робота 90 год.)                                                                                                                                                  |
| <b>Форми та методи навчання</b>                   | Лекції та практичні заняття в аудиторії, самостійна робота поза розкладом                                                                                                                                                                         |
| <b>Система поточного та підсумкового контролю</b> | Поточний контроль: відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; доповіді з рефератами та їх обговорення; тестування; поточна модульна робота<br>Підсумковий контроль: залік (ПМК) |
| <b>Мова викладання</b>                            | Українська                                                                                                                                                                                                                                        |

**Перелік компетентностей, які забезпечує дана навчальна дисципліна, програмні результати навчання**

| <b>Програмні результати навчання</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   | <b>Компетентності, якими повинен оволодіти здобувач</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <ul style="list-style-type: none"><li>вміти адаптуватися та проявляти ініціативу і самостійність в ситуаціях, які виникають в професійній діяльності (1);</li><li>визначати, аналізувати проблеми підприємництва, торгівлі і біржової діяльності та розробляти заходи щодо їх вирішення (2);</li><li>вміти розробляти та впроваджувати заходи для забезпечення якості виконуваних робіт і визначати їх ефективність (6);</li><li>вміти вирішувати проблемні питання, що виникають в діяльності підприємницьких, торговельних та/або біржових</li></ul> | <ul style="list-style-type: none"><li>здатність до адаптації та дії в новій ситуації (ЗК1);</li><li>вміння виявляти, ставити, вирішувати проблеми (ЗК2);</li><li>здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт (ЗК6);</li><li>здатність до вирішення проблемних питань і прийняття управлінських рішень у професійній діяльності (СК4);</li><li>здатність до ініціювання та реалізації інноваційних</li></ul> |

| Програмні результати навчання                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               | Компетентності, якими повинен оволодіти здобувач                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <p>структур за умов невизначеності та ризиків (10);</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>впроваджувати інноваційні проекти з метою створення умов для ефективного функціонування та розвитку підприємницьких, торговельних та/або біржових структур (11);</li> <li>планувати і виконувати наукові дослідження, презентувати й обговорювати їх результати державною та іноземною мовами (12);</li> <li>застосовувати сучасні дослідницькі технології та методи досліджень у сфері підприємництва, торгівлі та/або біржової діяльності (13).</li> </ul> | <p>проектів в підприємницькій, торговельній та/або біржовій діяльності (СК5);</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>здатність планувати і проводити наукові дослідження з використанням теоретичних та прикладних досліджень в сфері підприємництва, торгівлі та/або біржової діяльності (СК6);</li> <li>здатність обирати і використовувати загальнонаукові та спеціальні методи для проведення прикладних досліджень у сфері підприємницької, торговельної та/або біржової діяльності (СК7).</li> </ul> |

### Тематичний план навчальної дисципліни

| Назва теми                                                                    | Види робіт                                                                                                                                                                    | Завдання самостійної роботи у розрізі тем                                                                                                                                                         |
|-------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Модуль 1. Органічні сполуки                                                   |                                                                                                                                                                               |                                                                                                                                                                                                   |
| Тема 1. Теоретичні уявлення в органічній хімії                                | Відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування                          | Підготувати доповіді на теми: «Електронна будова простих, подвійних та потрійних вуглець-вуглецевих зв'язків», «Типи хімічних зв'язків»                                                           |
| Тема 2. Методи виділення, очистки органічних речовин                          | Відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування                          | Підготувати доповіді на теми: «Принципи очистки органічних сполук методом перекристалізації, вибір розчинника», «Возгонка, екстракція, перегонка – методи розділення і очистки органічних сполук» |
| Тема 3. Ідентифікація органічних сполук                                       | Відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування                          | Підготувати доповіді на теми: «Фізичні методи ідентифікації органічних сполук», «Хімічні методи ідентифікації органічних сполук»                                                                  |
| Тема 4. Елементний та функціональний аналіз органічних сполук                 | Відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування                          | Підготувати доповіді на теми: «Принципи відкриття найбільш поширених елементів у органічних сполуках (C, O, H, N, S, Cl...», «Відношення органічних речовин до нагрівання»                        |
| Тема 5. Азотовмісні органічні сполуки. Нітросполуки. Аміни.                   | Відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування; поточна модульна робота | Підготувати доповіді на теми: «Особливості фізичних і хімічних властивостей нітросполук», «Якісні реакції розпізнавання сполук, які містять нітрогрупу».                                          |
| Модуль II. Класифікація та експертиза небезпечних речовин                     |                                                                                                                                                                               |                                                                                                                                                                                                   |
| Тема 6. Наркотичні засоби. Психотропні речовини, її аналоги та прекурсори.    | Відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування                          | Підготувати доповіді на теми: «Класифікація психотропних речовин», «Порядок поводження з прекурсорами, небезпечність і правила використання»                                                      |
| Тема 7. Основні поняття та класифікація наркотичних засобів                   | Відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування                          | Підготувати доповіді на теми: «Класифікація наркотичних засобів» «Наркотичні засоби, що одержують з рослин коноплі».                                                                              |
| Тема 8. Наркотичні засоби рослинного походження. Наркотичні синтетичні засоби | Відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування                          | Підготувати доповіді на теми: «Похідні барбітурової кислоти», «Аналіз матеріалів, що містять похідні барбітурової кислоти»                                                                        |
| Тема 9. Експертиза отруйно-небезпечних речовин                                | Відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування                          | Підготувати доповіді на теми: «Класифікація отруйних речовин за ступенем токсичності», «Отруйні та сильнодіючі речовини»                                                                          |
| Тема 10. Експертиза вибухонебезпечних речовин                                 | Відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування; поточна модульна робота | Підготувати доповіді на теми: «Основні характеристики вибухових речовин», «Ініціюючі вибухові речовини».                                                                                          |

### Інформаційні джерела

1. Іващенко О. Д. Експертиза наркотичних, отруйно-небезпечних та вибухових речовин [Електронний ресурс] : навчально-методичний посібник для самостійного вивчення дисципліни за кредитно-модульною системою організації навчального процесу / О. Д. Іващенко, Ю. Б. Нікозять, Л. М. Копанцева. – Полтава : РВВ ПУЕТ, 2017. – 128 с.  
речовин / Ю.В. Буряк, Ю.І. Геваза, О.П. Замошець. – К.: Київ.нац.торг.-екон. ун-т, 2004. – 266 с.
4. Лойко Д.П. Науково-дослідна та експертна робота в товарознавстві і митній справі / Д.П. Лойко. – Донецьк: ДонДУЕТ, 2020 – 205 с.
6. Шиманський С.О. Дослідження наркотиків, поширених на території України / С.О. Шиманський. – К.: МВС України, 2017 – 192 с.
7. Екологічна токсикологія // В.М. Шумейко, І.В. Глуховський, В.М. Овруцький, В.Я. Шевчук, О.В. Шумейко, В.В. Глуховський, О.В.Овруцький. – Київ: Столиця, 2018. – 204 с.
9. . Про утворення Державного науково-дослідного експертно-криміналістичного центру МВС України: Постанова Кабінету Міністрів № 617 від 6 травня 1998 року. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/617-98-п>.
10. Про наркотичні засоби, психотропні речовини і прекурсори : Закон України від 15.02.1995 // Відомості Верховної Ради України. - 1995 р. – № 10. – Ст. 60 (із змінами № 531-IX від 17.03.2020, ВВР, 2020, № 16, ст.101).
11. Про перевезення небезпечних вантажів: Закон України від 06.04.2000 р. // Відомості Верховної Ради України. – 2020. – № 28. – Ст. 222.
12. Про поводження з вибуховими матеріалами промислового призначення : Закон України від 23.12.2004 р. // Відомості Верховної Ради України. –2022. – № 6. – Ст. 138.
13. <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/books/NBK459334/>
14. <https://analyticalsciencejournals.onlinelibrary.wiley.com/journal/19427611>
15. <https://www.ojp.gov/sites/g/files/xyckuh241/files/media/document/drugst.pdf>
16. <https://www.samhsa.gov/workplace/drug-testing-resources>
17. <https://www.apteka.ua/article/644518>
18. <https://www.kmu.gov.ua/npas/pro-vnesennya-zmini-do-licenzijnih-umov-provadjhennya-gospodarskoyi-diyalnosti-z-kultivuvannya-roslin-vklyuchenih-do-tablici-i-pereliku-narkotichnih-zasobiv-psihotropnih-rechovin-i-452>

### Програмне забезпечення навчальної дисципліни

- Пакет програмних продуктів Microsoft Office.

### Програмне забезпечення навчальної дисципліни

- Пакет програмних продуктів Microsoft Office.
- Спеціалізоване програмне забезпечення комп'ютерної підтримки з навчальної дисципліни, яке включає перелік конкретних програмних продуктів: мультимедійні презентації, програмний засіб «Open Test 2.0». Тестування проводиться під час проведення занять (поточний контроль) і під час підсумкового контролю знань, дистанційний курс у системі дистанційного навчання ПУЕТ.

## Політика вивчення навчальної дисципліни та оцінювання

Політика оцінювання здобувачів вищої освіти: завдання, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (75 % від можливої максимальної кількості балів за вид діяльності). Перескладання модулів відбувається із дозволу провідного викладача за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

Положення про організацію освітнього процесу: <http://puet.edu.ua/publiczna-informaciya/>

Положення про порядок та критерії оцінювання знань, вмінь та навичок здобувачів вищої освіти: <http://puet.edu.ua/publiczna-informaciya/>

Порядок ліквідації здобувачів вищої освіти академічної заборгованості: <http://puet.edu.ua/publiczna-informaciya/> Положення про повторне навчання: <http://puet.edu.ua/publiczna-informaciya/>

Політика щодо академічної доброчесності: списування під час виконання поточних модульних робіт та тестування заборонено (в т. ч. із використанням мобільних девайсів). Не допускається академічний плагіат, фальсифікації, фабрикації. Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування та підготовки практичних завдань в процесі заняття. В ПУЕТ діють:

Кодекс честі студента: <http://puet.edu.ua/publiczna-informaciya/>

Положення про академічну доброчесність: <http://puet.edu.ua/publiczna-informaciya/>

Положення про запобігання випадків академічного плагіату: <http://puet.edu.ua/publiczna-informaciya/>

Політика щодо відвідування:

відвідування занять є обов'язковим компонентом. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, працевлаштування, стажування) навчання може відбуватись в он-лайн формі (Moodle) за погодженням із провідним викладачем.

Політика визнання результатів навчання визначена такими документами:

Положення про порядок перезипраховання результатів навчання, здобутих в іноземних та вітчизняних закладах освіти:

<http://puet.edu.ua/publiczna-informaciya/>

Положення про академічну мобільність здобувачів вищої освіти: <http://puet.edu.ua/publiczna-informaciya/>

Політика зарахування результатів неформальної освіти: <http://puet.edu.ua/uk/publiczna-informaciya>

Політика вирішення конфліктних ситуацій:

Положення про правила вирішення конфліктних ситуацій: <http://puet.edu.ua/uk/publiczna-informaciya>

Положення про апеляцію результатів підсумкового контролю у формі екзамену: <http://puet.edu.ua/uk/publiczna-informaciya>

Уповноважена особа з питань запобігання та виявлення корупції: <https://nazk.gov.ua/uk/upovnovazhenym/>

Політика підтримки учасників освітнього процесу:

Психологічна служба: <http://puet.edu.ua/psychologichna-pidtrymka-v-puet/>

Студентський омбудсмен ПУЕТ: <http://puet.edu.ua/other-divisions/studentskyj-ombudsmen-upovnovazhenyj-z-prav-studentiv-puet/>

Безпека освітнього середовища: Інформація про безпечність освітнього середовища ПУЕТ наведена у вкладці «Безпека життєдіяльності» <http://puet.edu.ua/pro-puet/bezpeka-zhyttyedyialnosti/>

## Оцінювання

Підсумкова оцінка за вивчення навчальної дисципліни розраховується через поточне оцінювання

| Види робіт                                                                                                                        | Максимальна кількість балів |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------|
| Модуль 1 (теми 1-2): тематичне тестування (10 балів); виконання навчальних завдань (10 балів); поточна модульна робота (10 балів) | 30                          |
| Модуль 2 (теми 3-6): тематичне тестування (20 балів); виконання навчальних завдань (20 балів); поточна модульна робота (10 балів) | 50                          |
| Підсумкове тестування                                                                                                             | 20                          |
| Разом                                                                                                                             | 100                         |

Система нарахування додаткових балів за видами робіт з вивчення навчальної дисципліни

| Форма роботи        | Вид роботи                                                                                                   | Бали |
|---------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------|
| 1 Навчальна         | Виконання індивідуальних навчально-дослідних завдань підвищеної складності                                   | 10   |
| 2. Науково-дослідна | а) Участь у наукових гуртках                                                                                 | 10   |
|                     | б) Участь у наукових студентських конференціях: університетських, міжвузівських, всеукраїнських, міжнародних | 20   |

**Шкала оцінювання здобувачів вищої освіти за результатами вивчення навчальної дисципліни**

| <b>Сума балів за всі види навчальної діяльності</b> | <b>Оцінка за шкалою ЄКТС</b> | <b>Оцінка за національною шкалою</b>                                  |
|-----------------------------------------------------|------------------------------|-----------------------------------------------------------------------|
| 90-100                                              | A                            | Відмінно                                                              |
| 82-89                                               | B                            | Дуже добре                                                            |
| 74-81                                               | C                            | Добре                                                                 |
| 64-73                                               | D                            | Задовільно                                                            |
| 60-63                                               | E                            | Задовільно достатньо                                                  |
| 35-59                                               | FX                           | Незадовільно з можливістю повторного складання                        |
| 0-34                                                | F                            | Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням навчальної дисципліни |